



Standardizirana struktura namenjena pogodbenicam kot osnova za periodično poročanje v skladu s sklepoma VII/4 Alpske konvencije in XI/5 VIII. Alpske konference za preverjanje aktivnosti, dobrih praks in pobud, ki so nastale v okviru Deklaracije “Prebivalstvo in kultura”

Kazalo

I. POGLAVJE, SPREJETJE IN IZVAJANJE DEKLARACIJE ALPSKE KONVENCIJE “PREBIVALSTVO IN KULTURA”	3
UVOD.....	3
PRAVNA NARAVA, ZNAČAJ IN POSEBNOSTI DEKLARACIJE.....	4
SKUPNE DEJAVNOSTI POGODBENIC ZA PROMOCIJO IZVAJANJA DEKLARACIJE “PREBIVALSTVO IN KULTURA”.....	4
II. POGLAVJE, VPRAŠALNIK	7
NAVODILA ZA IZPOLNITEV VPRAŠALNIKA.....	7
PODATKI O IZVORU IN IZDELAVI POROČILA.....	8
1. DEL: SPLOŠNI DEL.....	9
Dodatna vprašanja.....	10
2. DEL: POSEBNI DEL O CILJIH DEKLARACIJE “PREBIVALSTVO IN KULTURA” (DEKLARACIJA IX. ALPSKE KONFERENCE DNE 9.11.2006).....	11
I. Zavest o pripadnosti skupnosti in sodelovanje.....	11
II. Kulturna raznolikost.....	13
III. Življenjski prostor, kakovost življenja in enake možnosti.....	16
IV. Gospodarski prostor.....	21
V. Vloga mest in podeželja.....	23
 V PRILOGI PREGLED POMEMBNIH PRAVNIH PREDPISOV (NA NACIONALNI IN MOREBITI REGIONALNI/POKRAJINSKI RAVNI, NE NA OBČINSKI RAVNI)	26

I. POGLAVJE

SPREJETJE IN IZVAJANJE DEKLARACIJE ALPSKE KONVENCIJE “PREBIVALSTVO IN KULTURA”

UVOD

Splošni cilj Alpske konvencije je zagotavljanje globalne politike za ohranjanje in varovanje Alp ter za trajnostni razvoj le-teh ob enakovrednem upoštevanju interesov vseh alpskih držav in njihovih regij ter Evropske ekonomske skupnosti ob odgovorni in trajni rabi virov in z določitvijo načel, na katerih mora temeljiti čezmejno sodelovanje držav alpskega loka.

Za doseganje tega cilja bodo pogodbenice na osnovi določil **2. člena Konvencije** sprejele primerne ukrepe za vsaj dvanajst specifičnih področjih, med katerimi, na prvem mestu seznama, tudi za področje **Prebivalstva in kulture** – “s ciljem spoštovanja, ohranjanja in podpiranja kulturne in družbene samobitnosti avtohtonega prebivalstva in zagotavljanja njegove življenjske osnove, še posebno poselitve in gospodarskega razvoja, ki sta znosna okolju, ter pospeševanje medsebojnega razumevanja in partnerskega vedenja med alpskim in zunajalpskim prebivalstvom” (2. člen, paragraf 2a).

Ob tem, ko je tematskemu sklopu “Prebivalstvo in kultura” dodelila velik pomen v okviru trajnostnega razvoja alpskega prostora, je **VIII. Alpska konferenca** (Garmisch-Partenkirchen, 16. november 2004) še posebej **določila in sklenila**:

- da se na to temo izdelata politična Deklaracija;
- da se Deklaracija preverja v skladu z *mehanizmom preverjanja* in postopkom v skladu s sklepom VII/4 Alpske konference,
- da se po štirih letih od sprejema Deklaracije, na osnovi izkušenj pri njenem izvajanju, razmisli o primernosti izdelave Protokola “Prebivalstvo in kultura” (sklep VIII/11 Alpske konference).

Deklaracija “Prebivalstvo in kultura” (DPK), ki jo je izdelala posebna Delovna skupina, je bila sprejeta na **IX. Alpski konferenci** (Alpbach, 9. november 2006).

Ob sprejemu Deklaracije je Konferenca ta instrument označila kot “prvi pomemben prispevek k izvajanju ciljev družbene in kulturne trajnosti Alpske konvencije” in se je med drugim zavezala, “da bo iskala in podpirala koristne pobude, da bodo lahko tako prebivalstvo kot nevladne organizacije, občine in regije aktivno sodelovale pri izvajanju ciljev socialne in kulturne vzdržnosti Alpske konvencije» (sklep IX/11 Alpske konference).

Na tej osnovi je bila Alpska konferenca mnenja, da je primerno sprejeti Deklaracijo na temo “Prebivalstvo in kultura”, obenem pa je sklenila, da je potrebno Deklaracijo preverjati z namenom, da se po štirih letih od sprejetja oceni, ali je primerno izdelati izvedbeni Protokol za podrobno ureditev izvajanja ciljev s tega področja. XI. Alpski konferenci bo torej pripadla naloga, da se odloči o morebitni izdelavi Protokola “Prebivalstvo in kultura”.

V ta namen je, glede na različno naravo in posebno strukturo Deklaracije v primerjavi z izvedbenimi protokoli Alpske konvencije, Odbor za preverjanje Alpske konvencije je na svojem sestanku v Parizu, 28.-29. aprila 2008 sklenil, da bo pripravil posebno *ad hoc* **standardizirano strukturo** za preverjanje izvajanja DPK.

PRAVNA NARAVA, ZNAČAJ IN POSEBNOSTI DEKLARACIJE

Deklaracija "Prebivalstvo in kultura" spada, tako kot vse načelne Deklaracije, sklepi številnih mednarodnih konferenc in mnogi podobni akti, v okvir instrumentov t.i *soft law*.

Tovrstni akti se običajno nahajajo v polnormativnih predpisih, ki so, predvsem na mednarodni ravni, predmet izrazito politične in ekonomske volje, s katero se v bistvu urejajo odnosi med državami, čeprav sami akti nimajo pravno zavezujoče narave.

Glavne značilnosti aktov, ki spadajo v kategorijo *soft law*, so naslednje:

- pomanjkanje pravnih obveznosti za pogodbenice;
- izključitev vsake odgovornosti držav v primeru kršitve določil, ki jih predvidevajo;
- izključitev možnosti, da bi pred katerikoli sodiščem ali mednarodnim sodiščem zahtevali izvršitev izvajanja, implementacije ali spoštovanja dogovora (to še ne pomeni, da se jih v posameznem postopku posredno ne sme upoštevati);
- pomanjkanje ratifikacijskega zakona v soudeleženi državi;
- pomanjkanje prenosa v notranji pravni red posameznih držav.

Glede na to, da Deklaracija nima neposredne zavezujoče veljavnosti, nimamo drugih zagotovil, da se bodo upoštevala določila *soft law*, ki jih le-ta predvideva, in niti, da bo potekalo preverjanje njenega izvajanja v pogodbenicah, razen dejstva, da se subjekt, ki je določila izdal, prekriva s subjektom, kateremu so namenjena (avtoregulacija) in da je le-ta "ugleden" (moč prepričevanja kot npr. pri ministrih).

Vse to lahko velja tudi za primer DPK, ki se pa še dodatno razlikuje od običajnih instrumentov *soft law*, saj je v primeru Deklaracije isti organ odločanja Alpske konvencije, ki ga sestavljajo okoljski ministri vseh pogodbenic, soglasno sklenil tudi, da se **preverja izvajanje Deklaracije**.

In prav preverjanje aktivnosti, dobrih praks in sprejetih ukrepov pogodbenic v okviru Deklaracije "Prebivalstvo in kultura" predstavlja iz pravnega vidika specifično značilnost in posebnost Deklaracije "Prebivalstvo in kultura", zaradi česar se Alpska konvencija še dodatno razlikuje od ostalih mednarodnih pogodb, ki se med drugim ukvarjajo tudi z varovanjem naravne in kulturne dediščine (Konvencije in Izjave UNESCO, Konvencije in Izjave Sveta Evrope itd).

SKUPNE AKTIVNOSTI POGODBENIC ZA PROMOCIJO IZVAJANJA DPK

Kot je mogoče sklepati iz prejšnjih odstavkov, se eden od najpomembnejših korakov pri sprejetju sklepa o potrditvi DPK na IX. Alpski konferenci nanaša prav na prizadevanja pogodbenic, da iščejo in podpirajo koristne pobude, da bi sklop akterjev, ki ga sestavljajo občine, regije, nevladna združenja in splošneje lokalno prebivalstvo, lahko aktivno sodeloval pri izvajanju tega novega inštrumenta Alpske konvencije.

Ob izvrševanju tega načela je Stalni odbor na svoji 35. seji¹ (2.-4. maja 2007, Lanslebourg, F) sprejel predlog Italije, ob podpori Avstrije, da se podpira transnacionalno in čezmejno sodelovanje

¹36. seja Stalnega odbora je dokončno sklenila podpreti izvedbo te strategije za promocijo DPK, in sicer z naslednjim sklepom:
Stalni odbor

1. se seznanil s poročilom Italije in Avstrije in se zahvalil za njihov trud

med pogodbenicami, Stalnim sekretariatom, opazovalci, predsedstvom Alpske konvencije, lokalnimi ustanovami ter drugimi združenji za promocijo izvajanja DPK v različnih delih alpskega loka, in sicer prek organiziranja vrste aktivnosti (konference, tematske delavnice, publikacije v alpskih jezikih itd.), ki bodo lokalne skupnosti spodbudile k zanimanju za ta inštrument.

Omenjeno sodelovanje je imelo še predvsem namen, da prispeva k doseganju specifičnih ciljev, kot so:

- zanimanje lokalnih upraviteljev, stakeholderjev in splošneje lokalnega prebivalstva za vsebine deklaracije;
- pozitiven input za lokalne ustanove, da se bodo pri pripravi svojih razvojnih programov/strategij zgledevale pri vsebinah Konvencije,
- izmenjava informacij in izkušenj med lokalnimi upravitelji in strokovnjaki ter združenji, ki delujejo na tem prostoru, predvsem na ključnih področjih Deklaracije²;
- oblikovanje in/ali krepitev transnacionalnega in čezmejnega sodelovanja v alpskem loku med organizacijami lokalnih in regionalnih ustanov, združenj, tudi nevladnih, alpskega loka pri razvijanju programov in projektov, ki izhajajo iz vsebin Deklaracije;
- poživitev sodelovanja med osrednjimi vladami (n.pr. ministrstvi) in regijami ter lokalnimi ustanovami pri razvijanju dejavnosti, usmerjenih v izvajanje ciljev Alpske konvencije in Deklaracije "Prebivalstvo in kultura".
- ustanovitev dodatnega direktnega omizja za soočanje med predstavniki pogodbenic o konkretnih problematikah, ki se tičejo ozemlja z vidika alpskega prebivalstva;

Zaželeni rezultati izvajanja teh aktivnosti so tesno povezani z doseganjem navedenih ciljev in naj bi jih kratkoročno in srednjeročno ocenjevali za:

- večanje poznavanja in osveščenosti med predstavniki centralnih uprav, stakeholderji in krajevnim prebivalstvom na splošno o ciljih Alpske konvencije in Deklaracije "Prebivalstvo in kultura";
- večje poznavanje in osveščenost med predstavniki centralnih uprav o dinamikah, ki potekajo na teritoriju in o pričakovanih prebivalstva glede tematik, zajetih v DPK;
- večje poznavanje in zavedanje lokalnih upraviteljev in stakeholderjev, širše gledano pa tudi lokalnega prebivalstva, glede ciljev Alpske konvencije ter Deklaracije "Prebivalstvo in kultura";
- izmenjave informacij in izkušenj ter širitev dobrih praks med upravitelji in strokovnjaki lokalnih ustanov in združenj, delujočih v alpskem prostoru;
- priprava in širitev končne publikacije, ki bo lahko še dolgo dajala odgovore na to obravnavano temo;
- oblikovanje in objava dokumentacijske baze kot prispevka pogodbenic v luči preverjanja izvajanja deklaracije do leta 2010;
- krepitev izmenjave informacij in izkušenj ter širitev dobrih praks med upravitelji in strokovnjaki lokalnih ustanov ter združenji, ki delujejo v alpskem prostoru;
- začetek novih projektov in programov za transnacionalno in čezmejno sodelovanje med organizacijami lokalnih in regionalnih ustanov ter združenji, tudi nevladnimi, ki obstajajo v alpskem loku in prispevajo k izvajanju deklaracije.

2. vabi pogodbenice in opazovalce, da aktivno sodelujejo pri skupnih pobudah za izvajanje Deklaracije «Prebivalstvo in kultura», tudi z ustreznim vključevanjem drugih organizacij, ki delujejo na tem področju

² Zavest o pripadnosti skupnosti in sodelovanje; Kulturna raznolikost; Življenski prostor, kakovost življenja in enake možnosti; Gospodarski prostor; Vloga mest in podeželja

Do danes so bile pod okriljem Alpske konvencije in ob podpori lokalnih združenj organizirane in izpeljane tri glavne pobude za promocijo izvajanja DPK (v Beljaku³ (A), v Dobrovem⁴ (SL) in v Ostani⁵ (I,CN)).

Za boljše osveščanje o posebnostih, ki označujejo področje “Prebivalstva in kulture”, se smatra, da bi bilo koristno podati sintetičen prikaz glavnih rezultatov:

- dejavnosti (analiz, študij in primerjav), ki so jih v okviru DS Prebivalstvo in kultura v obdobju 2001-2006 izvajali pogodbenice, opazovalci in strokovnjaki,
- pobud, ki so jih skupno udeležale pogodbenice v okviru omenjene strategije za promocijo DPK.

Prikaz skupnih dejavnosti pogodbenic – posebno glede izjemnosti območja in prioritet za glavne tematike s prispevki strokovnjakov in navzočih poslušalcev – je na voljo v Dodatku, ki je priložen standardizirani strkturi.

³ Prvo srečanje v Beljaku, 3. in 4. marca 2008 je s sodelovanjem Avstrije, Italije in Stalnega sekretariata predstavljalo priložnost za predstavitev ciljev in vsebin DPK širši mednarodni publiki na plenarnih zasedanjih, kjer so opravili tematska poglobljanja v petih vzporednih delavnicah (toliko je namreč sekcij, na katere se deli DPK). Ob zaključku delavnic je bil udeležencem razdeljen vprašalnik kot dopolnilo za oceno rezultatov pobude in za usmerjanje organizatorjev bodočih podobnih pobud.

⁴ Seminar, ki je potekal v Dobrovem 28. in 29. maja 2008 s sodelovanjem Slovenije, Italije, francoskega predsedovanja in Stalnega sekretariata, se je v skladu s temami in argumenti, ki jih je Slovenija izbrala za obdobje svojega predsedovanja EU, nanašal na poglobljanje kulture gradnje v Alpah v luči klimatskih sprememb, v skladu s predlogi DPK-ja pod točko 3.1. (glej opombe pod točko 2).
Ob tej priložnosti so iskali možne sinergije med DPK-jem in Deklaracijo Alpske konference o klimatskih spremembah.

⁵ Srečanje v Ostani 26. in 27. junija 2008 s sodelovanjem Italije, Stalnega sekretariata in francoskega predsedovanja je bilo, zaradi posebne politike gostiteljeve občine, ki želi ponovno oživiti svoje gorsko območje v osrčju okcitanske doline v bližini italijansko-francoske meje, idealna priložnost za poglobitev tistega dela DPK-ja, ki se nanaša na “Kulturno raznolikost” (vključno s podtemami. Glej opombe pod točko 2).

II. POGLAVJE

VPRAŠALNIK

Kako boste izpolnjevali vprašalnik

Vprašanja, na katera je treba odgovoriti, so označena s sivo barvo.

Če se pri izpolnjevanju vprašalnika vendarle pojavijo težave pri določenih vprašanjih, poskusite na ta vprašanja odgovoriti, kolikor je mogoče. Na tovrstne težave lahko opozorite v rubriki „Morebitne opombe“.

Odgovori na vprašanja morajo nuditi čim popolnejšo sliko o stanju na področju izvajanja Deklaracije »Prebivalstvo in kultura« (P+K), zato bodo v številnih primerih, predvsem ko gre za pritrdilne odgovore, zaželeni in koristni popolnejši odgovori, ki naj podrobno opišejo sprejete ukrepe in pobude, vključno z morebitnimi regionalnimi ali občinskimi posebnostmi.

Izrazoslovje, uporabljeno v vprašalniku, se praviloma ujema z izrazoslovjem Deklaracije P+K. Vprašanja v vprašalniku ne spreminjajo obveznosti pogodbenic, ki izhajajo iz Alpske konvencije in njenih protokolov.

Informacije, ki jih je pogodbenica, ki mora izpolniti vprašalnik, označila za zaupne, se tako tudi obravnavajo.

Vprašanja se vsakokrat nanašajo na pogodbenico, ki izpolnjuje vprašalnik, in njeno ozemlje oz. na del alpskega območja, ki leži na njenem ozemlju. Območje Alp pomeni območje uporabe Alpske konvencije v smislu 1. člena Alpske konvencije.

Pogodbenica, ki izpolnjuje vprašalnik, je v vprašalniku označena kot „država“. Zaradi poenostavitve so bile izpuščene posebne oznake Evropske skupnosti. Oznaka „država“ velja za namene tega vprašalnika tudi za Evropsko skupnost.

Podatki o izvoru in izdelavi poročila

Ime pogodbenice	ITALIJA
-----------------	---------

Navedite nacionalno kontaktno točko	
Ime nacionalne kontaktne točke	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN VARSTVO PROSTORA IN MORJA- DIREKCIJA ZA RAZISKOVANJE OKOLJA IN RAZVOJ
Ime in naziv odgovorne osebe	DOTTOR PAOLO ANGELINI, ITALIJANSKI POCAL POINT
Poštni naslov	DOTTOR PAOLO ANGELINI, ITALIJANSKI POCAL POINT
Telefon	VIA CRISTOFORO COLOMBO 44
Faks	00390657228154
E-naslov	00390657228172

Podpis osebe, odgovorne za vlogo poročila	
Datum vloge poročila	16. december 2009

Navedite sodelujoče organe (npr. NVO, teritorialne skupnosti, znanstvenoraziskovalne ustanove).	
Alpske regije/Evropska akademija Bolzano/Bozen	

1. del: Splošni del

1. Na kratko povzemite, kaj je bilo doslej storjenega in kaj se načrtuje v podporo uresničevanja ciljev Deklaracije P+K?

(Tukaj lahko navedete tudi druge splošne dejavnosti, povezane z Deklaracijo P+K, ki presegajo cilje deklaracije, ali dejavnosti in programe, ki spodbujajo cilje Deklaracije P+K zunaj meja vaše države.)

Na centralni ravni spodbuditev organizacije ciklusa tematskih seminarjev in predavanj v sodelovanju s stalnim sekretariatom Alpske konvencije in ostalimi pogodbenimi strankami:

1. *prva prireditev v Beljaku/ Villach, 3. in 4. marca 2008, je v okviru sodelovanja med Avstrijo, Italijo in stalnim sekretariatom nudila **na plenarnih zasedanjih** priložnost za predstavitev ciljev in vsebin DPK širši mednarodni javnosti, medtem ko so se na petih paralelnih tematskih delavnicah (toliko je namreč sekcij, na katere se deli DPK) podrobno obravnavale posamezne teme. Po zaključku delavnic so udeležencem razdelili vprašalnik kot dodatni instrument za ocenjevanje rezultatov pobude in za usmerjanje bodočih podobnih pobud.*
1. *seminar, ki se je odvijal v Dobrovem 28. in 29. maja 2008, je v okviru sodelovanja med Slovenijo, Italijo, francoskim predsedstvom in stalnim sekretariatom ter v tematski povezavi z vsebinami, ki jih je Slovenija izbrala za težišče svojega predsedovanja EU, poglobljeno obravnaval **gradbeno kulturo v Alpah v luči klimatskih sprememb** v skladu s točko 3.1 DPK. Seminar je nudil tudi priložnost za ugotavljanje možnih sinergij med DPK in Deklaracijo o klimatskih spremembah Alpske konference.*
2. *seminar, ki se je 26. in 27. junija 2008 odvijal v Ostani v okviru posebnega sodelovanja med Italijo, stalnim sekretariatom in francoskim predsedstvom. Glede na posebno politiko gostujoče občine za revitalizacijo svojega hribovskega ozemlja in lego le-te v osrčju okcitanske doline v bližini italijansko-francoske meje, je seminar predstavljal idealno priložnost za podrobno razpravo o sekciji DPK **“kulturalna raznolikost”**.*
3. *zadnja prireditev čezmejne narave 13. in 14. februarja 2009 v Tiranu (I) in Poschiavu (CH). Seminar se je namreč odvijal na dveh različnih lokacijah, ki jih medsebojno povezuje retijska železnica. V tem kontekstu je potovanje med obema lokacijama z **“rdečim vlakcem”**, ki je bil pred kratkim vključen v Unescov seznam svetovne dediščine, predstavljalo sestavni del prireditve ter simbolično povezavo med prvim in drugim zasedanjem simpozija. **Razprava je bila posebej namenjena temi Deklaracije “ekonomski prostor” (Regionalni razvoj, ekonomske verige in zaposlitev)** v zvezi z ohranjanjem prostora in krajine. Temo so upoštevali lokalne specifične značilnosti obravnavali po interaktivni metodi, ki je omogočila primerjavo med lokalnimi izkušnjami in načeli ter cilji Deklaracije.*

Na osnovi rezultatov prve faze izdelujemo sedaj bodočo specifično strategijo v sodelovanju z italijanskimi alpskimi regijami.

Morebitne dodatne opombe:

Dopolnitvena vprašanja

Težave pri izvajanju Deklaracije P+K

1. Ali so obstajale oz. obstajajo težave pri uresničevanju obveznosti, ki izhajajo iz Deklaracije P+K?			
Da		Ne	<i>V tej prvi fazi, ko šele spodbujamo izvajanje aktivnosti, nismo naleteli na posebne težave.</i>
Če obstajajo/so obstajale, jih navedite.			

Težave pri izpolnjevanju vprašalnika

2. Ali ste pri izpolnjevanju vprašalnika naleteli na težave?			
Da	X	Ne	
Če ste, jih navedite. Ali imate predloge za izboljšanje?			
<i>Ni bilo vedno lahko ločevati med primeri, katerih vsebina se nanaša na vprašanja splošnega značaja, od tistih, ki so zadevali specifične ukrepe.</i>			

2. del: Posebni del o ciljih Deklaracije “Prebivalstvu in kultura” (Deklaracija IX. Alpske konference z dne 9. 11. 2006)

I. Zavest o pripadnosti skupnosti in sodelovanje

Zavest o pripadnosti skupnosti in identiteta

1. Ali krepite skupno odgovornost alpskega in nealpskega prebivalstva ter vseh ravni političnega odločanja za ohranjanje kulturnih posebnosti alpskega življenjskega prostora, zlasti glede utrjevanja zavesti o pripadnosti skupnosti in identitete domačega prebivalstva?		
Da	X	Ne
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>V nekaterih alpskih regijah in pokrajinah prispevajo h krepitvi zavesti in pripadnost skupnostim tudi z ustanavljanjem t.i. dolinskih skupnosti, kakršne najdemo na Tridentinskem (http://www.comunitatn.it), ali s sprejetjem posebnega statuta za urejanje skupnosti kot npr. v Valtellini v Lombardiji (http://www.sevso.it). Pobudo za statut je dalo neko ekonomsko-kulturno združenje (Valtellinska ekonomska družba).</i></p>		
Morebitne dodatne opombe:		
<i>Pozitiven odgovor velja samo za nekatere posebne situacije v posameznih italijanskih regijah.</i>		

2. Označite, ali so na naslednjih področjih bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je omenjena skupna odgovornost še posebno okrepila.	Da	Ne
Podpora organizacijam, ki posredujejo tovrstne vrednote	X	
Spodbujanje in nadaljnji razvoj partnerstev med krajevnimi in regionalnimi teritorialnimi skupnostmi na območju Alp	X	
Dejavnosti, ki prebivalstvu omogočajo dostop do zgodovinskega, gospodarskega in okoljskega znanja o alpskem življenjskem prostoru	X	
Programi obveščanja in izobraževanja o Alpski konvenciji in njenih protokolih	X	
Skupni projekti	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Za aktivnosti, katerih cilj je informiranje in spoznavanje Alpske konvencije ter njenih protokolov, je Ministrstvo za okolje poskrbelo za objavo posebne spletne strani o Alpski konvenciji na institucionalni strani www.minambiente.it, podprlo pa je tudi poseben portal, namenjen Alpski konvenciji www.convenzionedellealpi.it.</i></p> <p><i>Te pobude spremljajo tudi potujoči informacijski sestanki, ki se prirejajo vsakokrat, ko ministrstvo na italijanskem alpskem območju organizira zasedanja ali posebne dogodke, ki se nanašajo na delo Delovnih skupin, običajno s predsedovanjem Italije ali stalnega odbora</i></p>		

Alpske konvencije.

Sodelovanje znotraj in zunaj območja Alp

3. Ali spodbujate jezikovno razumevanje, dialog, sodelovanje in izmenjavo znanja v alpskem prostoru ter med alpskim in nealpskim prebivalstvom v smislu instrumenta krepite medsebojnega razumevanja in spoštovanja?

Da	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Navedite nekaj zglednih primerov.

V italijanskih alpskih regijah se v obdobju 2007 – 2013 sodelovanje znotraj Alp odvija predvsem po zaslugi raznih programov EU za čezmejno, transnacionalno in medregionalno sodelovanje (prim. ALCOTRA Francija-Italija, Italija-Švica, Italija-Slovenija, Italija-Avstrija, Alpski prostor).

V skoraj vsaki italijanski alpski regiji se poleg tega s financiranjem specifičnih projektov na različnih področjih pospešujejo in podpirajo posegi in oblike sodelovanja za razvoj in za mednarodno vzajemnost.

Morebitne opombe:

4. Ali krepite trajnostni regionalni razvoj s sodelovanjem in izmenjavo izkušenj med različnimi kulturnimi skupnostmi na območju Alp in z drugimi gorskimi območji sveta?

Da	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Navedite nekaj zglednih primerov.

a mero titolo esemplificativo

Zgolj kot primer navajamo projekt sodelovanja regije Piemonte na hribovskem območju Balkana: Za časa zimskih olimpijskih iger 2006 se je začel projekt čiščenja protipehotnih min na območju gore Trebević nad Sarajevom, kjer je bila leta 1984 speljana bob proga, a je še danes ekonomsko in socialno izredno pomembno za domače prebivalstvo.

Za pred kratkim sklenjeni projekt je dala pobudo regija Piemonte v sodelovanju s torinsko občino in pokrajino: razminirali so območje 30.000 m² in dodatnih 15.000 m² dostopov do območja samega. To bo omogočilo ponovno vzpostavitev dejavnosti sečnje in paše ter začetek popravil na športnih infrastrukturah. Istočasno so podpisali sporazum med piemontskimi gorskimi skupnostmi olimpijskega območja in nekaterimi hribovskimi občinami iz okolice Sarajeva za nadaljnjo implementacijo sodelovanja med obema stranema.

Ob slovesnem odprtju Olimpijskih iger (februar 2006) se je delegacija bosanskih županov, ki so bili vabljeni na prireditev, v Centru za zunanjo trgovino piemontskih Trgovinskih zbornic sestala z nekaterimi predstavniki gospodarstva in institucij in le-tem obrazložila posebnosti svojega ozemlja in možnosti za sodelovanje in naložbe.

Po zaslugi tega srečanja se sedaj določajo novi projekti sodelovanja med piemontskimi gorskimi skupnostmi in bosanskimi hribovskimi občinami, ki so podpisale sporazum. Projekti se nanašajo na naslednja področja:

- turizem, kultura, izvajanje prireditev;
- civilna zaščita;

<ul style="list-style-type: none"> - vzdrževanje prostora in hidrogeološka ureditev; - gozdarstvo; - kmetijstvo.
Morebitne opombe:

5. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, v zgoraj navedenem smislu bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je še posebno krepilo medsebojno razumevanje in spoštovanje (vprašanje št. 3) kot tudi regionalni razvoj (vprašanje št. 4).	Da	Ne
Vzpostavljanje oz. utrjevanje in nadaljnji razvoj mrež čezmejnega in medobmočnega sodelovanja	X	
Dejavnosti za spodbujanje kulturne izmenjave ter izmenjava informacij in izkušenj o specifičnih temah	X	
Organiziranje prireditev, razstav, objavljanja publikacij, filmske produkcije in raziskovalnega dela	X	
Oblikovanje in širjenje večjezičnih publikacij v alpskih jezikih	X	
Projekti v okviru mednarodnih gorskih partnerstev	X	
Programi čezmejnne izmenjave na znotrajalpski, čezalpski in mednarodni ravni	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Leta 2009 sta pokrajina Belluno v mesecu oktobru in regija Dolina Aosta konec novembra udeleželi izmenjavo dobrih praks na področju mladinskih politik v hribovskih območjih. Na dveh srečanjih so primerjali izkušnje obeh območij, ki imata veliko skupnih značilnosti tako na področju geografskih danosti kot na področju zavzetosti za mladinske politike in vloge, ki jo obe upravi opravljata v korist mlajših generacij. Program srečanj je predvideval različne aktivnosti: predstavitev "pakta z mladino" pokrajine Belluno in smernic na področju mladinske politike regije Doline Aosta, analizo vloge lokalnih ustanov, obiske v mladinskih centrih obeh območij in tudi srečanja na temo skupnih projektov med bellunsko in aostansko mladino. Poleg izmenjave dobrih praks si to sodelovanje postavlja za cilj tudi udeležanje skupnih posegov, ki si jih bo zamislila in tudi izvajala mladina, ki živi v kompleksnih hribovskih pogojih.</i></p>		

Transparentnost in udeležba

6. Ali priznavate pomembno vlogo, ki jo ima civilna družba pri prizadevanjih za uveljavitev trajnostnega razvoja na alpskem območju, spodbujate največjo možno transparentnost v odnosih med državno upravo in prebivalstvom in ali spodbujate udeležbo prebivalcev v zadevah

javnega interesa??			
Da	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<i>Glej odgovor na 1. vprašanje.</i>			
Morebitne opombe:			

7. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi za spodbujanje transparentnosti v odnosih med državno upravo in prebivalstvom ter ukrepi za spodbujanje udeležbe prebivalcev v zadevah javnega interesa.	Da	Ne
Spodbujanje izobraževanja in usposabljanja nosilcev odločitev na področju mediacije in udeležbe.	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Podpora postopkom na podlagi Lokalne agende 21	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Drugo	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Če ste označili „Drugo“, navedite tudi ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Zgolj kot primer navajamo regionalni zakon št. 19 z dne 3. julija 1992: Ustanovitev in delovanje gorskih skupnosti v Venetu. Ta okvirni zakon o razvoju ekonomskih in socialnih dejavnikov hribovskih območij namenja posebno pozornost tudi krajevni prebivalstvu in posebej »participaciji hribovskega prebivalstva v okviru procesa splošnega socialno-ekonomskega razvoja hribovskih območij, posebej z izboljšanjem bivalnih pogojev, podpiranjem demografskega razvoja, ohranjanjem lokalnih tradicij ter s kulturno, poklicno in gospodarsko rastjo» (3. člen, črka G).</i></p> <p><i>Zgolj kot primer omenjamo projekt “REGIONALNO OKENCE ZA PROCES PARTICIPACIJE V KORIST TRAJNOSTI” regionalne agencije za okoljsko preventivo in varovanje iz Veneta. S pomočjo tega projekta je bila pri ustanovi ARPAV (regionalna agencija za okolje) ustanovljena enota za usklajevanje Agende 21 na lokalni ravni z namenom, da se pospešuje izvajanje regionalnih trajnostnih politik in da se promovira, objavlja in usklajuje izvajanje participacijskih procesov v okviru venetskih pokrajin, občin, ustanov za upravljanje parkov in gorskih skupnosti. V ta namen so pri krajevni ARPAV odprli regionalno informacijsko okence, kjer je mogoče spremljati potek izvajanja Agende 21 v Venetu; pridobiti obrazce in navodila za neposredno uporabo instrumentov v okviru participacijskega procesa; spoznavati primere dobrih praks, pridobivati podatke o spletnih povezavah, bibliografijah in razne druge informacije.</i></p>		

II. Kulturna raznolikost

Materialna in nematerialna kulturna dediščina

1. Ali se preučujejo, ohranjajo in razvijajo obstoječa materialna kulturna dediščina, nematerialna kulturna dediščina in ustno izročilo, kar velja zlasti za načine oblikovanja kulturne krajine ter arhitekturno in umetnostno-zgodovinsko dediščino, vključno s tradicionalnimi načini obdelave v kmetijstvu, gozdarstvu, obrti in industriji?			
Da	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<i>Regionalni zakon Furlanije-Julijske krajine št. 10/2006 o ustanovitvi ekoloških muzejev; v dogovoru z lokalnimi skupnostmi, socialnimi dejavniki in lokalnimi ustanovami regija priznava, spodbuja in ureja ekološke muzeje na svojem ozemlju: le-ti lahko prispevajo k revitalizaciji, ohranitvi in uveljavljanju zgodovinskega spomina, življenja, človeških likov in dejanj, materialne in nematerialne kulture, razmerja med naravnim in antropskim okoljem, tradicij, dejavnosti in postopkov, po katerih so tradicionalna znanja vplivala na nastanek in razvoj krajine in prostora v regiji. Na osnovi tega znanja bo nadaljnji razvoj prostora lahko sledil logiki okoljske, ekonomske in socialne trajnosti, odgovornosti in participacije javnih in zasebnih subjektov v okviru celotne lokalne skupnosti.</i>			
Morebitne opombe:			
<i>Vsaka alpska regija spodbuja pobude, namenjene doseganju ciljev na področju materialne in nematerialne dediščine iz Deklaracije prebivalstvo in kultura, čeprav le-te eksplicitno ne omenja.</i>			

2. Ali podpirate sodobno kulturo ter negovanje in nadaljnji razvoj krajevnih in regionalnih šeg in navad pri izraznih in upodobitvenih oblikah (šege, književnost, glasba, ples, gledališče, oblike komuniciranja itn.)?			
Da	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<i>Zgolj kot primer navajamo zakon regije Veneto št. 73/1994 o spodbujanju etničnih in jezikovnih manjšin. Regija priznava, da nudijo etnične in jezikovne skupnosti, ki so zgodovinsko navzoče v Venetu, kjer se zavzemajo za boljše poznavanje svoje identitete ter za razvoj svoje kulture na vseh ravneh, pomemben prispevek k vitalnosti venetske kulture in tudi spodbudo za bogatenje le-te (2. člen). V ta namen regija spodbuja varovanje in uveljavljanje zgodovinske in kulturne dediščine skupnosti iz 1. odstavka ter finančno podpira pobude, ki zagotavljajo ohranitev, revitalizacijo in razvoj njihove kulturne in jezikovne identitete. Za namene tega zakona ima deželna vlada pravico zagotavljati ustanovam iz 3. člena letne prispevke za izvajanje pobud na področju:</i>			
<i>a) varovanja, revitalizacije, ohranjanja in uveljavljanja zgodovinskih znamenj, ki pričajo o navezanosti skupnosti na lastno ozemlje</i>			
<i>b) razvijanja zgodovinskih in jezikovnih raziskav, objavljanja razprav, raziskav in dokumentov, prirejanja tečajev o krajevni kulturi, pospeševanja jezika in ledinskih imen;</i>			
<i>c) ustanavljanja in spodbujanja lokalnih muzejev in specifičnih kulturnih ustanov;</i>			
<i>d) organizacije prireditev za ohranitev šeg, navad in tradicij.</i>			
Morebitne opombe:			

3. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi za preučevanje, ohranjanje in razvoj obstoječe materialne in nematerialne kulturne dediščine in ustnega izročila oz. ukrepi za spodbujanje sodobne kulture ter negovanja in nadaljnega razvoja krajevnih in regionalnih šeg in navad pri izraznih in upodobitvenih oblikah.	Da	Ne
Vzpostavitev in razvijanje lokalnih in regionalnih dokumentacijskih centrov materialne in nematerialne kulturne dediščine in njihovega povezovanja	X	
Ohranjanje in vzdrževanje struktur in zgradb z zgodovinsko in arhitekturno vrednostjo	X	
Ponudba poklicnega izobraževanja za posredovanje tradicionalnih načinov rokodelskih tehnologij na območju Alp	X	
Podpiranje inovativnih oblik kulturnega delovanja in kulturnega izražanja	X	
Programi in projekti na področju izobraževanja in izpopolnjevanja (tečajji, natečajji, eksperimentalne delavnice itd.) za posredovanje tradicionalnih znanj ter šeg in navad	X	
Spodbujanje sodelovanja med javnimi ali zasebnimi muzeji, izobraževalnimi ustanovami in zasebnimi deležniki	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Zgolj kot primer navajamo projekt “VAMM-Video Archivio Mestieri della Montagna» (Video-arhiv hribovskih poklicev) pokrajine Torino (Regija Piemonte), katerega naloga je zbiranje filmov o alpskih obrtniških poklicih in tradicionalnih proizvodih, arhiviranje in hranjenje le-teh, da so lahko na voljo javnosti. S to dejavnostjo želijo ohranjati znanja, ki bi se drugače izgubila, tako pa so lahko na voljo vsakomur, ki bi se rad lotil kake obrti ali tipične proizvodnje. Obenem želijo nuditi izčrpno dokumentacijo tistim, ki se ukvarjajo z ohranjanjem prostora in s poklicnim izobraževanjem v hribih. Namen je ustvariti arhiv za zbiranje in podrobno katalogizacijo (do”skrivnosti” starih obrtnikov) poklicev in tehnik vseh proizvodnih sektorjev, da bodo bodoče generacije lahko spoznavale različne kulture alpskega prostora ter ohranjale tipične značilnosti le-teh. Projekt v celoti priznava pomen kulturnih razlik, ki sestavljajo alpski svet, pa tudi potrebo po ohranitvi velike, a krhke dediščine vsakdanje materialne kulture kot osnovnega elementa zgodovine človeštva.</i></p>		

Jezikovna raznovrstnost

4. Ali se izboljšujejo okvirni pogoji, potrebni za negovanje in spodbujanje jezikovne raznovrstnosti na območju Alp, pri čemer je treba upoštevati zlasti tradicionalne jezikovne in kulturne skupnosti?			
Da	X	Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<p><i>Na nacionalni ravni zakon št. 482 iz leta 1999 “Predpisi za zaščito jezikovnih manjšin” priznava glavne jezikovne manjšine na italijanskem ozemlju in njihove jezike ter spodbuja uporabo le-teh. Posebej “Republika štiti jezik in kulturo albanskih, katalonskih, germanskih,</i></p>			

grških, slovenskih in hrvaških prebivalcev ter tistih prebivalcev, ki govorijo francoski, franko-provansalski, furlanski, ladinski, okcitanski in sardinski jezik". Zakon vsebuje tudi specifične predpise za poučevanje manjšinskih jezikov v šolah 12 priznanih jezikovnih skupnostih (4. in 5.člen).

Regionalna raven

Služba za spodbujanje lokalnih jezikovnih manjšin, ki deluje v Trentu od leta 2002, zagotavlja lokalnim jezikovnim manjšinam pomoč in svetovanje za izvajanje predpisov na področju zaščite in spodbujanja lokalnih jezikovnih manjšin.

Skrbi za sistematično zbiranje in prevajanje v nemški ter ladinski jezik vseh zakonskih aktov EU, države, regije in pokrajine, pravnih odlokov in znanstvenih izsledkov o zaščiti in spodbujanju jezikovnih manjšin.

V Dolini Aosti se za beleženje geografskih sprememb jezikovnih pojavov poslužujejo posebnega jezikovnega atlasa. Atlas valdostanskih različic jezika patois je izredno pomembno znanstveno delo, ki se je začelo v sedemdesetih letih po zaslugi ustanove Centre d'Etudes Francoprovençales.

Morebitne dodatne opombe:

5. Ali priznavate pomen in vrednost toponomastične dediščine alpskega prostora (še posebno krajevna in ledinska imena) tudi z ozirom na njen kulturno-zgodovinski pomen ter ali se je povečala njena vrednost?

Da

Ne

Navedite nekaj zglednih primerov.

Na nacionalni ravni so v dekretu predsednika republike št. 345 z dne 2. maja 2001 predvidena pravila za izvajanje zakona št. 482: le- ta ločuje posege na občinsko in pokrajinsko raven ter ureja uporabo manjšinskih jezikov v osnovnih šolah, spodbuja pobude na univerzitetni ravni, ureja uporabo jezikov na političnem, upravnem in institucionalnem področju, vključno z dodeljevanjem prispevkov, toponomastiko, radijskimi in televizijskimi oddajami in uvajanjem službe prevajanja in tolmačenja.

Na regionalni ravni

Tridentinski toponomastični slovar ima svoj izvor v projektu pokrajine Trento iz leta 1980. Leta 1987 je postal predmet posebnega zakona za spodbujanje zbiranja in proučevanja toponimov na Tridentinskem, za pospeševanje pravilne rabe, izgovarjave, pomena, tradicije in izvora le-teh (http://www.trentinocultura.net/territorio/toponomastica/cat_toponomastica_h.asp).

Projekt "Inchiesta toponomastica in Valle d'Aosta (Toponomastična raziskava v Dolini Aosta)" se je začel leta 1986 v okviru ustanove BREL z namenom, da bi podrobno popisali vse toponime, ki so se s pomočjo ustnega izročila ohranili na ozemlju regije. Imena krajev, vključno z najmanjšimi parcelami, se s pomočjo informatorjev zbirajo v obliki ustnega pričevanja v narečni obliki in se nato zabeležijo v katastrskih mapah, da bi jih ohranili v spominu.

Morebitne dodatne opombe:

6. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi so bili izboljšani potrebni okvirni pogoji za negovanje in spodbujanje jezikovne raznovrstnosti na območju Alp (vprašanje 4) oz. se je priznal pomen in vrednost toponomastične dediščine ter povečala njena vrednost (vprašanje 5).	Da	Ne
Načrtno spodbujanje učenja alpskih jezikov, zlasti regionalnih jezikov pri pouku, vključno z narečji	X	
Izobraževanje in izpopolnjevanje učiteljev	X	
Zagotavljanje potrebnega učnega gradiva	X	
Spodbujanje jezikovne raznovrstnosti in večjezičnosti ter jezikovnega vključevanja priseljencev	X	
Oblikovanje partnerstev med šolami z različnih jezikovnih območij	X	
Kulturne prireditve v lokalnih jezikih, zlasti glasbene, literarne in/ali gledališke, jezikovni tečaji, tiskani in elektronski mediji	X	
Projekti razvijanja in pridobivanja krajevnega znanja s preučevanjem in uporabo toponomastike	X	
Postavitev informacijskih tabel z imeni najpomembnejših krajev določenega območja v občinah in vaseh	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
<i>Prirrejanje šolskih tekmovanj.</i>		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<i>V Dolini Aosta s tekmovanjem Concours Cerlogne spodbujajo učence, naj iščejo primerke ustnega izročila v domačem narečju z namenom, da bi v mladih generacijah spodbudili zanimanje za patois. Na tekmovanje se letno prijavi kakih 2000 učencev iz domačih šol in iz sosednih italijanskih območji, kjer prav tako govorijo franko-provansalski jezik.</i>		

Ustvarjalno umetniško delovanje

7. Ali podpirate umetniško ustvarjanje v vseh izraznih oblikah ter umetniških prikazih vsebin, ki se navezujejo na alpski svet?			
Da	X	Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<i>Zgolj kot primer navajamo deželo Furlanijo-Julijsko krajino, pokrajino in občino Trst v zvezi s pokroviteljstvom, ki ga dajejo nagradi "Alpi Giulie Cinema", namenjeni filmskim proizvodom na hribovske teme avtorjev iz Furlanije-Julijske krajine, Slovenije in Koroške. Glede na vsebino prispevkov in na mednarodno raven gre za edinstveno pobudo, ki nudi velikemu številu večjih in manjših avtorjev tovrstne filmske proizvodnje z območja Alpe-Jadrana priložnost za predstavitev svojih prispevkov.</i>			
Morebitne opombe:			

--

8. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je podprlo umetniško ustvarjanje in umetniške prikaze vsebin, ki se navezujejo na alpski svet.	Da	Ne
Organizacija umetniških razstav in prireditev	X	
Razpis natečajev za oblikovanje znakov kakovosti, logotipov, izdelavo celostne podobe (corporate design) občinske uprave in podjetij na območju Alp	X	
Izvedba tečajev in delavnic umetniškega ustvarjanja na teme, povezane z Alpami	X	
Projekti in pobude za umetniško ustvarjanje, pri čemer se uporabljajo lokalne surovine z območja Alp	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>V Piemontu ima združenje javnih ustanov (občin in gorskih skupnosti) okcitanskega alpskega območja Espaci Occitan za cilj jezikovno, kulturno in turistično promocijo okcitanskih dolin. V tem okviru organizirajo za učence osnovnih in srednjih šol tudi didaktične laboratorije za spoznavanje plesov, glasbe in jezika okcitanske alpske kulture.</i></p>		

III. Življenjski prostor, kakovost življenja in enake možnosti

Poselitvene strukture in pogoji

1. Ali ohranjate in posodabljate obstoječe poselitvene strukture v skladu z načelom trajnostnega razvoja in ob upoštevanju krajevnih posebnosti?		
Da	X	Ne
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Zgolj kot primer navajamo regijo Dolino Aosto. Z regionalnim zakonom št. 4/2003 so želeli v dogovoru z občino Valtournenche podpreti naravovarstveno uveljavitev kotline Cheneil, spodbuditi funkcionalno in ekonomsko revitalizacijo le-te s posegi za revitalizacijo in razvoj krajevne zgodovinske, alpinistične, gradbene, kmetijske, gozdarske ter pašniške dediščine. Finančni prispevki regije so se nanašali na posege za naslednja področja:</i></p> <p><i>a) zgodovinsko, znanstveno dejavnost in promocijo značilnosti območja s posebnim ozirom na alpinistične posebnosti;</i></p> <p><i>b) udejanjanje objektov in infrastruktur za revitalizacijo prostorskih con tipa A (A33; A34) in obstoječe podeželske ter izletniške cestne infrastrukture;</i></p> <p><i>c) gradbeno in funkcionalno revitalizacijo zgodovinsko in arhitekturno pomembnih obstoječih zgradb;</i></p> <p><i>d) nabavo nepremičnin za kolektivno namensko rabo.</i></p>		
Morebitne opombe		

--

2. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju in posodabljanju obstoječe poselitvene strukture v skladu z načelom trajnostnega razvoja in ob upoštevanju krajevnih posebnosti.	Da	Ne
Upoštevanje trajnostnih načel pri načrtovanju in izvajanju gradbenih ukrepov	X	
Programi izobraževanja in izpopolnjevanja o trajnostni gradnji na območju Alp za gradbene strokovnjake in uslužbence organov, pristojnih za izdajo dovoljenj	X	
Prireditve in pobude, namenjene javnosti z namenom obveščanja in ozaveščanja o trajnostni gradnji in trajnostnem ravnanju z naravnimi viri	X	
Drugo	X	
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
<i>Izdelava priročnikov in smernic za revitalizacijo zgodovinske alpske gradbene dediščine.</i>		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Avtonomna pokrajina Bolzano/Bozen - Gornje Poadižje organizira v okviru sistema energetske certifikatov za gradnje, imenovanega CasaClima, osnovne in nadaljevalne tečaje na temo trajnostnih gradenj in energetskega varčevanja v gradbeništvu, namenjene projektantom, obrtnikom in naročnikom http://www.agenziacasaclima.it</i></p> <p><i>S pomočjo projekta čezmejnega sodelovanja Alpcity, ki ga vodi regija Piemonte, so v okviru finančnega programa INTERREG IIB Alpine Space razvili nekaj pomembnih delovnih instrumentov (priročnikov za arhitektonsko in energetske revitalizacije alpske gradbene dediščine) ter zbirko dobrih praks na osnovi opazovanj nekaterih praktičnih študijskih primerov. http://www.alpcity.it/</i></p>		

Storitve splošnega interesa in osnovne storitve

3. Ali ohranjate, zagotavljate in razvijate decentralizirane storitve splošnega interesa in decentralizirano osnovno oskrbo?			
Da	X	Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<p><i>Zgolj kot primer navajamo stanje v Furlaniji-Juljski krajini. V vseh hribovskih občinah dežela spodbuja in podpira izvedbo posegov za udejanjane ciljev in vsebin Alpske konvencije z dodelitvijo prispevkov v višini do največ 50% za specifične posege lokalnega razvoja, ki jih tudi v medsebojnem sodelovanju izvajajo hribovske občine v okviru eksperimentalnega projekta, imenovanega “mreža lokalnih ustanov – Povezanost v Alpah”. Vloge za financiranje posegov se posredujejo občinam do 30. junija vsakega leta, nanašajo pa se med drugim na varovanje in uveljavljanje tipične krajevne proizvodnje, na ustvarjanje ugodnejših pogojev za trgovanje lokalnih proizvodov, na izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev za hribovko</i></p>			

<p><i>prebivalstvo, na popestritev turistične ponudbe.</i></p> <p><i>V okviru deželnega zakona 13/2001 "novi predpisi za hribovska območja" so predvideli tudi možnost pokrajinskih prispevkov manjšim hribovskim občinam za udejanjanje dopolnilnih storitev na področju javnega prevoza, posebej eksperimentalnih služb za klic v sili v korist starejših prebivalcev na območjih z nizko gostoto prebivalstva.</i></p>
<p>Morebitne opombe</p>
<p><i>Skoraj vse regije italijanskega alpskega loka so izdelale in izvajajo ukrepe, s katerimi zadovoljujejo osnovne življenjske potrebe svojih prebivalcev, obenem nudijo nujne storitve za zagotavljanje preživetja in razvoja.</i></p>

4. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju, zagotavljanju in razvoju decentraliziranih storitev splošnega interesa in decentralizaciji osnovne oskrbe.	Da	Ne
Ukrepi za spodbujanje boljše prostorske porazdelitve storitev za zadovoljitev osnovnih potreb	X	
Ohranjanje lokalnih storitev na krajevni ravni z boljšo ponudbo večnamenskih ustanov	X	
Obnova oz. krepitev ponudb javnega prevoza	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite tudi ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Tu bi omenili dogovor dežele Furlanije-Julijske krajine z Italijansko pošto d.d za ohranitev uslug na hribovskih območjih; dežela je s posebnim finančnim prispevkom zagotovila dodatne in eksperimentalne ter javnokoristne usluge hribovskemu prebivalstvu v objektih in s pomočjo uslužbencev okoliških poštnih izpostav (npr. prostor za izobešanje obvestil ali sporočil prebivalstvu teh občin).</i></p>		

Šolsko in poklicno izobraževanje in usposabljanje ter izobraževanje odraslih

5. Ali ohranjate in razvijate sodoben sistem šolskega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja ustreznih programov izobraževanja odraslih na lokalni in regionalni ravni z upoštevanjem alpskih vidikov na vseh področjih izobraževanja?		
Da	X	Ne
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Na nacionalni ravni 48. člen zakona 16/99 (Enotno besedilo zakonov za hribovska območja) določa, da morajo občine in gorske skupnosti sodelovati z državno upravo, z regijami in pokrajinami za zagotavljanje uravnoveženega razvoja šolskih storitev.</i></p> <p><i>Leta 2007 je bil tudi podpisan protokol o triletnem dogovoru med ministrstvom za izobraževanje, univerzo in raziskave ter Italijanskim alpinističnim klubom CAI, na osnovi katerega se obe ustanovi posebej obvezujeta, da bosta</i></p> <p><i>- v šoli pospeševali informacije o izobraževanju na področju ekosistemov in kulturnega ustroja,</i></p>		

ki ga organizira in udejanja CAI

- *pospeševali pobude tudi na področju kulturne integracije, spoštovanja človeka, sožitja in vzajemnosti.*

Na regionalni ravni je zgovoren protokol o dogovoru z dne 22. aprila 2009 med regijo Piemonte, ministrstvom za izobraževanje, univerzo in raziskave, regionalnim šolskim uradom Piemonta za ohranitev in razvoj šolskih storitev na hribovskih območjih s pomočjo raznovrstnih aktivnosti, med katerimi:

- *prirejanje skupnih akcij osveščanja o hribovskih temah za šolsko osebje ter druge zainteresirane subjekte in pospeševanje pobud informacijskega značaja za širjenje korektnih informacij o hribovski stvarnosti in šolstvu*
- *aktivnosti za spodbujanje programskih dogovorov ali dogovorov na lokalni ravni med šolami in lokalnimi javnimi ustanovami z namenom, da se ustvarijo koristne sinergije za varovanje in razvoj hribovskih območij na področju kulture, sociale, gospodarstva, jezika itd.*
- *pospeševanje/preizkušanje projektov za zmanjševanje osamelosti hribovskih šol z uporabo novih tehnologij, ki zmanjšujejo razdalje, in s pomočjo potenciala informacijske komunikacije (TIC).*

Protokol priznava, da je navzočnost človeka v hribih, posebej mlajšega prebivalstva, osnovnega pomena za zagotavljanje razvoja hribovskih območij, za ohranitev okoljske dediščine, identitete in lokalne kulture kot tudi varnosti celotnega regionalnega ozemlja.

Morebitne opombe

6. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju in razvoju sodobnega sistema šolskega in poklicnega izobraževanja in usposabljanju ustreznih programov izobraževanja odraslih.	Da	Ne
Ustvarjanje zadostne ponudbe izobraževalnih ustanov, vključno z ustreznimi učnimi sredstvi in pripadajočo tehnologijo	X	
Organiziranje izobraževalnih tečajev za odrasle	X	
Spodbujanje šolskih partnerstev	X	
Drugo	X	
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
<i>Financiranje univerzitetnih programov in magisterijev za podiplomsko specializacijo strokovnjakov za hribovska/alpska območja.</i>		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<i>Pomemben je prispevek vseh regij in avtonomnih pokrajin na področju izobraževanja odraslih: le-to se izvaja tudi s pomočjo prispevkov, ki jih te ustanove nudijo tečajem ljudskih univerz in univerz za tretje življenjsko obdobje, občinam in kulturnim združenjem, ki se posvečajo vseživljenjskemu izobraževanju.</i>		
<i>Zgolj kot primer navajamo, da so v avtonomni pokrajini Bolzano/Bozen v Gornjem Poadižju</i>		

naloge in dejavnosti na področju vseživljenjskega izobraževanja določene v pokrajinskem zakonu št.41 z dne 7. novembra 1983 o vseživljenjskem izobraževanju in sistemu javnih knjižnic ter v pokrajinskem zakonu 10/92 o preorganizaciji uradov. Med dejavnosti, ki spadajo v neposredno pristojnost uradov, so vključeni:

- *Informiranje in objavlanje pobud vseživljenjskega izobraževanja, ki jih udeležujejo izobraževalne agencije in pristojni urad: v ta okvir spadajo objavlanje biltena "Corsi e percorsi (Corsi & Percorsi), jesenska promocija dejavnosti vseživljenjskega izobraževanja, objavlanje gradiva s simpozijev in seminarjev;*
- *Prirejanje simpozijev in seminarjev o vseživljenjskem izobraževanju odraslega prebivalstva;*
- *Predpisi o vseživljenjskem izobraževanju predvidevajo dodelitev prispevkov izobraževalnim agencijam za delovanje in za dopolnjevanje infrastrukture.*

Kot primer navajamo tudi informacije o masterju II. stopnje na milanski politehniko z naslovom "Univerzitetni master II. stopnje na področju načrtovanja za trajnostni razvoj hribovskih območij in na področju hribovskih politik EU«.

Z učnim programom masterja želijo nuditi metodološke in operative instrumente, ki jih potrebujejo strokovnjaki-načrtovalci posegov in razvojnih politik na hribovskih območjih, s posebno pozornostjo do politik EU za razvoj hribovskih območij in do kriterijev za načrtovanje, ki jih le-te predvidevajo.

Poklicna kompetenca načrtovalca posegov in politik trajnostnega razvoja za hribovska območja je potrebna za delo v:

- *javnih ustanovah, posebej tistih, ki so zadolžene za lokalno upravo;*
- *strokovnih družbah in birojih za načrtovanje in izvajanje posegov;*
- *javnih in zasebnih subjektih, ki aktivno sodelujejo pri javnih intervencijskih politikah (razvojne agencije in družbe, denarni zavodi itd.).*

Gre za strokovnjake/inje s trdno osnovno kulturo na področju tipičnih šibkih točk hribovskih območij, na področju možnosti trajnostnega socialno-ekonomskega razvoja s posebno občutljivostjo za teme socialne kohezije, z dobrim poznavanjem pravil in tipičnih načrtovalnih vzorcev politik EU, s poznavanjem tehnike za izvajanje in ocenjevanje javnih politik ter za pospeševanje mreženja ljudi in ustanov.

Ponudba prostočasnih dejavnosti

7. Ali ohranjate široko razvejano celoletno ponudbo kulturnih dejavnosti in ali glede na možnosti ohranjate ustrezno celoletno ponudbo prostočasnih dejavnosti za lokalno prebivalstvo?

Da	X	Ne
----	----------	----

Navedite nekaj zglednih primerov.

Odločili smo se, da ne bomo navajali primerov, saj regije, pokrajine in tudi občine italijanskega območja z ustanavljanjem posebnih resorjev za kulturo in prosti čas na lokalni ravni zagotavljajo osnovne rekreacijske in kulturne ponudbe, ki so namenjene stalno naseljenemu prebivalstvu in turistom. Informacije so objavljene na institucionalnih spletnih straneh, kjer so na voljo tudi povezave s portali, ki nudijo informacije o izletniških in enogastronomskih poteh, razstavah, koncertih, simpozijih, literarnih in gledaliških dogodkih, športnih ter rekreacijskih dejavnostih itd. Aktivnosti na institucionalni ravni spremlja delo nepridobitniških združenj in organizacij, ki jih priznavajo pristojne oblasti.

Morebitne opombe:

--

8. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju široko razvejane celoletne ponudbe kulturnih dejavnosti in glede na možnosti k ohranjanju ustrezne celoletne ponudbe prostočasnih dejavnosti za lokalno prebivalstvo.	Da	Ne
Zagotavljanje ustreznih oblik prostočasne ponudbe in ustanov, ki upoštevajo zlasti potrebe in povpraševanje prebivalstva kot tudi posebnosti posameznega območja	X	
Večja podpora lokalnim kulturnim in športnim društvom	X	
V primeru socialne in okoljevarstvene vzdržljivosti gradnja, vzdrževanje in obnavljanje objektov, namenjenih kulturnim in športnim dejavnostim	X	
Spodbujanje udejstvovanja mladih na športnem in kulturnem področju	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Zgolj kot primer omenjamo projekt “subsidiarnost in združevanje», katerega cilj je pospeševati socialno vlogo društev v okviru gorske skupnosti parka Alto Garda Bresciano (Lombardija).</i></p> <p><i>Prvo fazo predstavlja sestava registra nepridobitniških društev, ki delujejo v občinah parka Alto Garda Bresciano. Pobuda je del obširnejšega projekta subsidiarnosti, ki ga je že pred časom uvedla omenjena ustanova z dodelitvijo prispevkov posameznim društvom tega območja. Ta projekt bo sedaj potekal v bolj organizirani obliki.</i></p> <p><i>Register društev bo eden od instrumentov, s katerimi namerava gorska skupnost pospeševati prostovoljne nepridobitniške oblike združevanja, ki predstavljajo pomembne primere participacije, solidarnosti in pluralizma.</i></p> <p><i>Glede na tovrstna razmišljanja nudijo prebivalstvu parka mapo socializacijskih in rekreacijskih priložnosti, ki jih nudi območje: gre za instrument seznanjanja in istočasno tudi pospeševanja aktivnega sodelovanja pri posameznih pobudah na osnovi osebnih značilnosti, potreb in nagnjenj.</i></p> <p><i>Za register se lahko prijavijo redno ustanovljena društva, ustanove in organizacije, ki vsaj eno leto redno delujejo in imajo svoj sedež na območju gorske skupnosti (občine Gardone Riviera, Gargnano, Limone sul Garda, Magasa, Tignale, Toscolano Maderno, Tremosine, Salò, Valvestino).</i></p> <p><i>V register so bila vključena tudi nepridobitniška združenja z naslednjimi specifičnimi značilnostmi in cilji: pospeševanje in varovanje okolja; civilna zaščita; kulturne dejavnosti; športne in prostočasne dejavnosti; socialnoskrbstvene in socialnozdravstvene dejavnosti; dejavnosti za varovanje in pospeševanje pravic prizadetih; civilna angažiranost, varovanje in pospeševanje človekovih pravic; gospodarski razvoj, poklicno izobraževanje in usmerjanje.</i></p>		

Sporočanje in obveščanje

9. Ali ohranjate in spodbujate uporabo različnih oblik sredstev javnega obveščanja kot instrument ohranjanja kulturnih posebnosti alpskega prostora?			
Da	X	Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<p>Zgolj kot primer omenjamo pokrajinski zakon št. 6 z dne 18. marca 2002 "Predpisi o komunikaciji in prispevkih na področju radijskega oddajanja" Avtonomne pokrajine Bolzano/Bozen Gornje Poadižje. Med cilji zakona so v 1. členu izrecno predvideni naslednji:</p> <p>(1) Avtonomna pokrajina Bolzano/Bozen spodbuja svoboden in pluralističen sistem radiotelevizijske komunikacije, ki mora upoštevati kulturne, jezikovne in socialne posebnosti pokrajine, zagotavljati demokratično participacijo ter prispevati k dvigu ravni informiranja, izobraževanja in zabave.</p> <p>(2) V okviru svojih pristojnosti izvaja Avtonomna pokrajina Bolzano/Bozen tiste konvencije in pravilnike Sveta Evrope in Evropske unije, ki pospešujejo čezmejno sprejemanje radijskih in televizijskih oddaj, programov ter skupnih projektov, zavedajoč se pomena, ki ga sistem komunikacije ima za evropsko integracijo, za razvoj kulture etničnih skupin, svobodo razmišljanja in za pluralizem.</p>			
Morebitne opombe:			

10. Ali ste alpskim prebivalcem olajšali dostop do sodobnih komunikacijskih sredstev in tehnologij?			
Da	X	Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<p>Zgolj kot primer navajamo inovacijski projekt "ORSO TV – Valli Orco e Soana" www.orcosoana.tv</p> <p>Regija Piemonte je dala pobudo za eksperimentalen projekt na območju dolin Orco in Soana z namenom, da se marginalni prostor spremeni v digitalnega in da se primerno predstavijo visokokakovostne naravne, okoljske in kulturne značilnosti le-tega.</p> <p>Demonstracijska izvedba projekta v dolinah Orco in Soana je del večletnega regionalnega programa WI-PIE, ki ga regija Piemonte izvaja in podpira z namenom, da bi Piemontu zagotovila široko zasnovan sistem hitre brezžične povezave v kombinaciji z avantgardnimi tehnološkimi instrumenti, ki naj bi povezovali predvsem srednja in mala podjetja ter občane.</p> <p>Gorska skupnost Valli Orco in Soana aktivno sodeluje pri vseh razvojnih fazah projekta (od načrtovanja do izvedbe in udejanjanja storitev), obenem vključuje prebivalstvo, podjetja, ustanove, združenja in ostale lokalne subjekte v izvedbo tega t.i. "Odrprtega laboratorija". Prvi rezultat projekta je hitra brezžična povezava na območju dolin Orco in Soana, ki se poslužuje že obstoječe infrastrukture optičnih vlaken, ki že sedaj povezujejo hidroelektrarne teh dolin s stebri za dobavo televizijskih in mobilnih telefonskih signalov.</p> <p>Predmet eksperimentiranja niso samo tehnologije, ampak tudi storitve nove generacije, posebej ustvarjanje, proizvodnja in oddajanje digitalnih televizijskih in radijskih oddaj, ki morajo biti namenjene skupnosti.</p> <p>Sistema predvideva različne kanale:</p>			

<p>- <i>ORSO TV: digitalni televizijski kanal na spletu, na zemeljskem digitalnem kanalu, mobilnem – Gsm-u, dlančniku ;</i></p> <p>- <i>ORSO Radio: radijski digitalni kanal po spletu, ZDK in DRM – Digital Radio Mondiale;</i></p> <p>- <i>ORSO Blog: prostor na spletu za razvoj lokalne skupnosti digitalnih avtorjev.</i></p> <p><i>Novost tega sistema predstavlja možnost, da lahko vsi uporabniki ustvarjajo in se pridružujejo on-line skupnostim s pomočjo interaktivnih dinamik, ki so značilne za posamezne kanale.</i></p> <p><i>V podporo projekta namerava gorska skupnost v mestu Ronco Canavese razviti Digitalni dom (Center za dostop do najnovejših digitalnih storitev za prebivalstvo in sedež družbe ORSO TV) ter pospeševati razvoj poklicev in strokovnega znanja za proizvodnjo in oddajanje digitalnih audiovizuelnih vsebin.</i></p>
Morebitne opombe:

11. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju in spodbujanju uporabe različnih oblik sredstev javnega obveščanja kot instrumenta ohranjanja kulturnih posebnosti alpskega prostora (vprašanje št. 9) oz. k lažjemu dostopu alpskih prebivalcev do sodobnih komunikacijskih sredstev in tehnologij (vprašanje št. 10).	Da	Ne
Zagotavljanje prisotnosti sredstev javnega obveščanja tudi v oddaljenejših predelih Alp s strani javnih ponudnikov	X	
Spodbujanje sporočanja in obveščanja v regionalnih jezikih	X	
Ustvarjanje okvirnih pogojev za ponudbo tiskanih medijev v regionalnih jezikih	X	
Spodbujanje poročanja o temah alpskega življenjskega prostora	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<i>Glej odgovor na predhodno vprašanje.</i>		

Življenje skupnosti

12. Ali podpirate medsebojno razumevanje in dialog v skupnem življenju različnih skupnosti na območju Alp?			
Da	X	Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<i>Zgolj kot primer navajamo “Plan sožitja” Avtonomne pokrajine Trento, ki si v okviru pokrajinskih politik za priseljence postavlja za cilj pospeševanje posvetov med institucijami, ustanovami, priseljenci in avtohtonim prebivalstvom z namenom, da se omogoči razvoj pozitivnih odnosov med posameznimi subjekti, da se zbirajo in nudijo koristni nasveti za pospeševanje sožitja; da se ugotavljajo in raziskujejo različni odnosi med kulturami na Tridentinskem zato, da bi ob spoštovanju različnosti ter s pomočjo sestankov in razprav med posameznimi nosilci interesov iskali in sprejemali določena življenjska pravila in skupne</i>			

vrednote; da se spodbuja dialog med različnimi kulturami, identitetami in veroizpovedmi, da se iščejo stične točke za spodbujanje komunikacije, premagovanja medsebojnega nezaupanja in neutemeljenega strahu.

Morebitne opombe:

13. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k podpori medsebojnega razumevanja in dialoga v skupnem življenju različnih skupnosti na območju Alp.	Da	Ne
Ohranjanje in spodbujanje lokacij, namenjenih medsebojnemu spoznavanju	X	
Spodbujanje projektov sodelovanja in izmenjave	X	
Povečanje vrednosti prostovoljnega dela in sosedske pomoči	X	
Drugo	X	
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
<i>Javni razpisi za financiranje aktivnosti prostovoljskih služb</i>		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Zgolj kot primer navajamo aktivnosti centra Centro Servizi Volontariato (za prostovoljske storitve) pokrajine Trento, ki je pred kratkim sprejel nove razpise 2009 za izobraževalne pobude in projekte.</i></p> <p><i>Projekti si morajo zastavljati naslednje cilje:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. pospeševati prostovoljstvo in aktivno državljanstvo;</i> <i>2. pospeševati tiste pobude in inovacijske ter eksperimentalne posege na področju potreb in potencialov prostora, ki lahko dejansko vplivajo na skupnost in ustrezajo potrebam prebivalstva, predvsem šibkejših slojev le-tega</i> <i>3. pospeševati mreženje organizacij</i> <i>4. z mreženjem pospeševati sodelovanje prostovoljcev in institucij.</i> <p><i>Projekti morajo tudi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- izboljševati kakovost življenja</i> <i>- osveščati o temah, ki so posebej zanimive za prostovoljstvo</i> <i>- spodbujati in širiti kulturo prostovoljstva in solidarnosti</i> <i>- spodbujati aktivno državljanstvo predvsem med mladimi rodovi</i> <i>- spodbujati družine, da bodo postale vir in podpora prostovoljstva</i> <i>- preprečevati in odpravljati razne oblike socialne izključitve in marginalizacije zapostavljenih subjektov ter ustanovljati in razvijati njim namenjene lokalne storitve</i> <i>- spodbujati in varovati zdravje</i> <i>- varovati in primerno predstavljati okoljsko dediščino</i> <i>- pospeševati kulturno integracijo.</i> 		

IV. Gospodarski prostor

Regionalni razvoj

1. Ali uresničujete posebno regionalno politiko, ki je usmerjena v uravnotežen, diverzificiran in

samostojen regionalni razvoj prek trajnostne rabe obstoječih lokalnih potencialov in rabe novih socialnih in okolju prijaznih tehnologij?			
Da	X	Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
<p><i>Kot primer navajamo Akcijski plan za hribovska območja 2009, ki ga je regija Lombardija financirala z 263.311.279 evri: generalni cilj plana je pospeševati razvoj hribovskih območij in integracijo med posameznimi regionalnimi politikami s pomočjo specifičnih prioriteten posegov.</i></p> <p><i>Med specifične cilje plana spada sistem atraktivnosti in življenjske kakovosti, socialno-ekonomski razvoj, inovacija in dostopnost (infrastrukture). Sklopi posegov so predvideni za naslednja področja aktivnosti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>preprečevanje in zmanjševanje okoljskih tveganj;</i> - <i>varovanje tal;</i> - <i>ohranjanje in uveljavljanje prostora;</i> - <i>rast kakovosti gozdov;</i> - <i>kulturna dediščina lokalnih skupnosti;</i> - <i>izboljšanje dostopnosti do nekaterih kulturnih dobrin;</i> - <i>izkoriščanje nekaterih alternativnih in obnovljivih energetskih virov;</i> - <i>širitev turistične ponudbe (s posebno pozornostjo do trajnosti in sezonske nepogojenosti turističnih tokov);</i> - <i>podpora kmetijskemu in gozdarskemu sektorju;</i> - <i>konkurenčnost podjetij.</i> <p><i>Plan predvideva še naslednje tipologije posegov: izboljšanje dostopnosti na hribovskih območjih; pospeševanje trajnostne mobilnosti; okrepitev in povečanje varnosti mrež in infrastrukture; izboljšanje energetske učinkovitosti gradbene dediščine.</i></p> <p><i>Od 263 milijonov evrov finančnih sredstev je 202.811 evrov namenjenih za strateške akcije, s katerimi želijo udeležiti tri cilje sistema akcijskega plana za hribovska območja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>"Atraktivnost in kakovost življenja" (83.781 evrov),</i> - <i>"Socialno-ekonomski razvoj" (78.383 evrov),</i> - <i>"Inovacije in dostopnost" (40.646 evrov).</i> <p><i>Tem sredstvom moramo dodati še nadaljnjih 19 milijonov evrov za izvajanje posegov na hribovskih območjih (Sklad za hribovska območja).</i></p>			
Morebitne opombe:			

2. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je uresničevala posebna regionalna politika, ki je usmerjena v uravnotežen, diverzificiran in samostojen regionalni razvoj prek trajnostne rabe obstoječih lokalnih potencialov in rabe novih socialnih in okolju prijaznih tehnologij.	Da	Ne
Sprejemanje posebnih ukrepov za krepitev gospodarstva gorskih območij v vseh področnih politikah	X	
Krepitev pobud za spodbujanje razvoja turističnih dejavnosti, ki je sprejemljiv s sociološkega, kulturnega in okoljskega vidika	X	

Spodbujanje regionalne politike, ki je usmerjena v posebne potrebe gorskih območij	X	
Posebni programi gospodarskega razvoja za mlade	X	
Pospeševanje regionalnega razvojnega delovanja, ki si prizadeva okrepiti sodelovanje med kmetijstvom, gozdarstvom, obrtjo in turizmom ter drugimi deležniki v gospodarstvu	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<i>Glej odgovor na predhodno vprašanje.</i>		

Verige dodane vrednosti

3. Ali krepite in razvijate verige ustvarjanja dodane vrednosti za spodbujanje lokalnih in regionalnih proizvodov in storitev?			
Da	X	Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe			

4. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k krepitvi in razvoju verig ustvarjanja dodane vrednosti za spodbujanje lokalnih in regionalnih proizvodov in storitev.	Da	Ne
Oblikovanje in uveljavljanje regionalnih blagovnih znakov, standardov kakovosti in sistemov označevanja kakovosti izdelkov in storitev, ki so značilni za alpsko območje	X	
Podpora trženju lokalnih in regionalnih izdelkov	X	
Spodbujanje oblik nadaljnjega izobraževanja na tem področju	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<i>Kot primer navajamo torinsko Trgovinsko zbornico, ki skupaj s Trgovinskima zbornicama iz Cunea in Imperie ter s Chambre de Métiers des Alpes sodeluje v čezmejnem projektu "Alpi e mestieri/Alpes et Métiers". Namen je popis in pospeševanje vloge posameznih verig obrtniških</i>		

poklicev v kulturnem in naturalističnem okolju Primorskih in Kotijskih Alp.

V okviru projekta bodo izdelali 10 televizijskih filmov (pet za italijanski in pet za francoski del), s katerimi bodo skušali dokazati, da lahko kulturne različnosti in podobnosti prispevajo k zbliževanju poklicev na obeh straneh Alp in s tem bogatijo medsebojno poznavanje. Vzporedno sta predvidena izdelava zgoščenk in nastanek istoimenske spletne strani <http://www.alpiemestieri.com>.

Po prvi študijski fazi so določili naslednjih pet verig, ki so iz kulturnega in tudi gospodarskega zornega kota v določeni meri značilne za obravnavano območje:

- *obdelava keramike in posebej izdelovanje rafiniranih, svetovno znanih obrtniških peči v kraju Castellamonte;*
- *raznolika proizvodnja in restavriranje pohištva, ki sta značilna za Saluzzo in dolino Val Varaita;*
- *očarljiva obrtniška proizvodnja, ki je vezana na gojenje oljk, to je na vodilni gospodarski sektor območja Imperie;*
- *obrnitiška proizvodnja različnih vrst sira toma v piemontskih dolinah, posebno na območju Castelmagna;*
- *lomljenje in obdelava kamenja v naseljih Luserna in Barge.*

Zaposlovanje

5. Ali obstajajo okvirni pogoji za zadostno ponudbo delovnih mest in mešanih oblik dohodka, kjer je to potrebno?

Da	X	Ne	
----	----------	----	--

Navedite nekaj zglednih primerov.

Za to področje lahko trdimo, da obstaja vrsta regionalnih in pokrajinskih zakonov, ki nudijo okvirne pogoje za zadostno in atraktivno ponudbo zaposlitvenih priložnosti, posebej v okviru razvoja podjetniških dejavnosti.

Obstajajo regionalne in pokrajinske zaposlitvene agencije ter informacijska okenca za podjetja. Zgolj kot primer omenjamo zakon regije Piemonte št.36/93 o "Finančnih prispevkih za mlade podjetnike", ki je namenjen pobudam na področju turizma, rabe kulturne dediščine, ohranjanja civilnih in industrijskih objektov, tehnološke inovacije, varstva okolja, kmetijstva in trženja kmetijsko-industrijskih proizvodov. Do prispevkov so upravičeni mladi med 18 in 35 letom s stalnim bivališčem na "zaostalih območjih" (večinoma hribovskih). Družbe lahko sestavljajo tudi starejši člani, vendar morajo biti tako po številu kot po vložnem kapitalu v manjšini; v tem primeru ne sme starost mladih članov presežati 29 let. Investicije vključujejo začetne stroške in sicer feasibility študije, nepremičnine, priključke, stroje, nove naprave in inštalacije, ostale materialne in nematerialne dobrine, ki so potrebne za proizvodni proces. Upoštevajo se tudi režijski stroški prvih dveh let in sicer za surovine, polizdelke, izdelke, finančna bremena, stanarine in lizinge ter za storitve, ki so potrebne za izvajanje projekta.

Morebitne opombe

6. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s

katerimi so se ustvarjali okvirni pogoji za zadostno ponudbo delovnih mest in mešanih oblik dohodka, kjer je to potrebno.	Da	Ne
Spodbujanje trajnostnih javnih/zasebnih vlaganj z namenom ustvarjanja novih delovnih mest, zlasti za visoko kvalificirane delavce	X	
Ustvarjanje okvirnih pogojev za pridobitev možnosti zaposlitve s primernim dohodkom	X	
Izboljšanje socialne varnosti, zlasti za sezonske delavce	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>V Avtonomni pokrajini Trento nameravajo s pokrajinskim zakonom št. 17 z dne 23. novembra 1998 "Posegi za razvoj hribovskih območij" ob popolnem spoštovanju okoljske dediščine pospeševati gospodarske dejavnosti hribovskih območij in s tem zagotoviti socialni razvoj ter ohraniti kulturno identiteto lokalnega prebivalstva, tudi s pomočjo ukrepov s področja zaposlovanja.</i></p> <p><i>Popolno novost zakona predstavlja ustanovitev posebnega pokrajinskega sklada za razvoj hribovskih območij. S tem instrumentom nameravajo dolgotrajno financirati politike socialne podpore za hribovska območja in predvsem vse pobude, ki so predvidene z zakonom samim.</i></p> <p><i>Predvidene so naslednje vrste posegov:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - medsektorski posegi okoljskega značaja - sektorske dejavnosti <p><i>PZ 17/98 si torej skupno s posegi, ki so predmet drugih pokrajinskih zakonov, zastavlja za cilj primeren prikaz tipičnih elementov hribovskih območij, kar bi lahko prispevalo k nastanku novega vzorca civilnega, socialnega in gospodarskega razvoja.</i></p> <p><i>Izziv in istočasno tudi cilj zakona je zaustavitev postopne degradacije, ki je posledica zapuščanja hribovskih območij, pa tudi razvoj sklopa politik in posegov, ki bodo ustrezali potrebam hribovskih območij v celoti.</i></p>		

V. Vloga mest in podeželja

Povezave med mesti in njihovimi okoliškimi regijami

1. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k priznanju pomena mest v Alpah, še posebno njihove vloge, ki jo imajo kot središča socialnih, kulturnih in gospodarskih storitev v sožitju z njihovim okoljem	Da	Ne
Pobude, namenjene krepitvi ozaveščenosti prebivalcev mest in podeželja o skupni odgovornosti za kulturno in naravno dediščino prihodnjih generacij	X	
Sodelovanje med mesti ter med mesti in okoliškimi občinami v okviru izmenjave izkušenj in medobčinskih razvojnih projektov na nacionalni in transnacionalni ravni, katerih cilj je uresničevanje okoljskih in gospodarskih ciljev v sklopu Alpske konvencije		X

Pobude za učenje in obveščanje z namenom preprečevanja in reševanja konfliktov pri rabi prostora		X
Drugo	X	
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
<p><i>Na nekaterih predelih italijanskega alpskega loka so se teme teh odnosov lotili s pomočjo strateških planov. Strateški plan je programski dokument, s katerim se določajo etape razvoja mesta in okolice od današnjega dne do srednje – ali dolgoročnega časovnega termina.(2015-2020). Plan je izdelan po metodi in procesu – strateško planiranje -, ki poskuša celotno lokalno skupnost vključiti v proces razmišljanja o svoji prihodnosti, o aktivnostih ter projektih za izvedbo le-teh.</i></p> <p><i>Strateški plan priznava, da ne morejo mreže ekonomskih, političnih in socialnih odnosov nekega mesta predstavljati tudi meje upravnega prostora lokalne skupnosti, mreža se neizogibno širi na znatno obširnejše območje. Zasnova razvojnega plana, ki obsega dvajsetletno časovno obdobje, mora nujno upoštevati to logiko. Strateški plan se zatorej ne more ustaviti na upravnih mejah mesta, obsegati mora tudi širše območje sosednih občin in dolin, ki gravitirajo na mesto.</i></p>		
Navedite nekaj zglednih primerov.		
<p><i>Nekatera alpska mesta so že sprejela te plane: Cuneo, Vercelli, Bolzano, Trento, Treviso. Več informacij je na voljo:</i></p> <p>http://www.pianostrategico.cuneo.it/azioni/azione2a1.html</p> <p>http://pianostrategico.provincia.treviso.it/</p> <p>http://www.comune.bolzano.it/context.jsp?ID_LINK=1699&area=154</p> <p>http://www.trentofutura.it/</p> <p>http://www.dadamax.net/pianificazione/default.asp</p> <p><i>Plan Cunea npr. upošteva štiri strateške naloge:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Mesto znanja in znanosti;</i> <i>2. Kakovost življenja v mestu in na območju;</i> <i>3. Okolje in infrastrukture;</i> <i>4. Gospodarstvo in inovacije.</i> <p><i>V okviru druge naloge– kakovost življenja v mestu in na območju – so predvideni posebni ukrepi za “revitalizacijo hribovskih območij” v pokrajini Cuneo in za preseganje ekonomske in socialne marginalizacije hribovskih dolin, posebej naselij srednjega in zgornjega dela teh dolin, za katere se povezuje s Cuneom in ostalimi središči ob vznožju hribov zelo pogosto omejuje zgolj na upravno odvisnost in na nudenje storitev. Konkretna revitalizacija hribovskih območij se začne z revitalizacijo stanovanjske dediščine, da bo lahko sprejela ponovno poselitev tako stanovanjske kot turistične narave (npr. »razpršeni hoteli“) ter gospodarske in proizvodne dejavnosti, potrebni pa so tudi posegi za ohranitev in obnovo zgodovinskih središč, če želimo izboljšati življenjsko kakovost prebivalstva in povečati turistični potencial dolin.</i></p>		

Povezave med mesti znotraj in zunaj območja Alp

2. Ali vzpostavljate in krepite povezave alpskih mest z mesti in velemesti zunaj alpskega območja, da bi tako zagotovili stike in izmenjavo informacij med alpskim prebivalstvom ter zunajalpskimi gospodarskimi, znanstveno-raziskovalnimi in kulturnimi središči?		
Da	X	Ne
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Morebitne opombe

3. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k vzpostavljanju krepitve povezave alpskih mest z mesti in velemesti zunaj območja Alp, da bi tako zagotovili stike in izmenjavo informacij med alpskim prebivalstvom ter zunajalpskimi gospodarskimi, znanstveno-raziskovalnimi in kulturnimi središči.	Da	Ne
Prostovoljno sklepanje dogovorov med alpskimi teritorialnimi skupnostmi in ustanovami zunaj območja Alp		X
Programi za izmenjavo in obiske študentk in študentov ter dijakinj in dijakov v okviru partnerskega sodelovanja med alpskimi in zunajalpskimi mesti v zvezi s specifičnimi strokovnimi temami	X	
Vzpostavljanje partnerstev med alpskimi in zunajalpskimi mesti in občinami za izmenjavo informacij in predstavitev primerov dobrih praks	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Vloga podeželja

4. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k priznavanju pomena alpskega podeželja kot raznovrstnega, heterogenega in samostojnega gospodarskega, naravnega in kulturnega prostora ter podpora integriranih strategij, ki so prilagojene svojim razvojnim možnostim.	Da	Ne
Zagotavljanje in podpora sodelovanju in izmenjavi izkušenj med podeželskimi območji	X	
Razvoj političnih strategij za izkoriščanje endogenih potencialov in sinergij ter kreativnega regionalnega okolja	X	
Zagotavljanje enakovrednega dostopa do infrastrukture, informacij in znanja z namenom krepitve podeželja v konkurenci pridobivanja najboljše lokacije	X	
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		

Navedite nekaj zglednih primerov.

Lokalne akcijske skupnosti (LAS), ki spodbujajo projekte za doseganje ciljev, kakršne smo opisali v besedilu, so prejele prispevke iz programov EU Leader in Leader Plus.

Priloga:

Pregled pomembnih pravnih predpisov (na nacionalni in morebiti regionalni/pokrajinski ravni, ne na občinski ravni)